

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 06 maja 2025 r.

WRPS-VI.431.2.7.2025.KO

Pani

Xxxxxx Xxxxxxxx

Kierownik

Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach

ul. Wólczyńska 75

09-540 Sanniki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² i art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³ oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2025 kontrolerzy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pani Xxxx Xxxxxxxx – starszy inspektor i pan Xxxxxxxx Xxxxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu kontrolującego, w okresie od 10 lutego 2025 r. do 24 lutego 2025 r. przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sannikach.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela w okresie od 1 lipca 2023 r. do dnia do dnia kontroli, tj. 10 lutego 2025 r.

Niniejszym przekazuję Pani **wystąpienie pokontrolne**.

Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach w przedmiocie organizacji zadania, pozytywnie pomimo

¹ ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190)

² ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

³ ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), dalej zwana ustawą

Kontakt:

telefon: (+48) 22 695 71 00

adres e-mail: wrps@mazowieckie.pl

strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:

plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUWV-29

nieprawidłowości w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w przedmiocie realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela.

I. Organizacja zadania

W okresie objętym kontrolą Pani – jako kierownik jednostki zarządzała Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sannikach. Za obsługę finansową odpowiadała pani XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX – główna księgowa ośrodka.

Szczegółową strukturę organizacyjną, zakres czynności na poszczególnych stanowiskach pracy oraz szczegółowy zakres zadań, uprawnień i obowiązków pracowników określał regulamin organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach⁴. W regulaminie wskazano, że kierownik oraz stanowisko ds. księgowości wykonują zadania wynikające z ustawy.

Poinformowała Pani pisemnie⁵, że w okresie objętym kontrolą zadania określone w ustawie realizowała Pani kierownik oraz pani XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX – referent ds. księgowości i funduszu alimentacyjnego.

Organ właściwy – Burmistrz Miasta i Gminy Sanniki udzielił Pani kierownik⁶ upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania w tych sprawach decyzji (...) i do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. Na Pani pisemny wniosek skierowany do organu właściwego pani XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX pracownik MGOPS w Sannikach otrzymała upoważnienie⁷ do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem do wydawania decyzji i do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach

⁴ Zarządzenie Nr XXXX.XX.XX Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach z dnia XX xxxxxxxxx XXXX r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach oraz Zarządzenie Nr XXXX.X.XXXX Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach z dnia XX.XX.XXXX r. w sprawie: dokonania zmiany w regulaminie organizacyjnym Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach

⁵ Tabela XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r. – Wykaz pracowników realizujących w MGOPS w Sannikach zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (...) w okresie od 1 lipca 2023 r. do dnia kontroli tj. 10 lutego 2025 r.

⁶ Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki nr XXXX.XX.XXXX z XX.XX.XXXX r.

⁷ Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki nr XXXXX.XX.XXXX z XX.XX.XXXX r.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Kontroli poddano dokumentację zawartą w aktach 14 spraw¹⁰ (7 spraw w okresie świadczeniowym 2023/2024 i 7 spraw w okresie świadczeniowym 2024/2025) wszczętych na podstawie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zakończonych wydaniem decyzji. W 10 przypadkach przyznano świadczenia w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł, w 1 przypadku odmówiono przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w 2 przypadkach przyznano świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” oraz 1 jednym przypadkiem przyznano jednej osobie uprawnionej świadczenie w wysokości z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” i odmówiono drugiej z osób uprawnionych prawa

10 Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r.,
XXXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z
X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r.,
XXXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z
X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r.,
XXXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.

do świadczenia, ponieważ różnica między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie była niższa niż 100 zł.

Poza tym analizie poddano akta spraw zakończonych wydaniem: 2 decyzji uchylających prawo do świadczenia¹¹, 1 decyzji ws. nienależnie pobranych świadczeń¹², 1 decyzji zmieniającej w związku z wysokością dochodu wnioskodawcy¹³ oraz 2 decyzji w sprawie zmiany wysokości świadczeń na podstawie ustawy z dnia 24 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁴.

We wszystkich przypadkach wnioski opatrzone pieczęcią oraz datą wpływu i kolejnym numerem z rejestru. Dokumenty na nowy okres świadczeniowy przyjęto w terminach określonych w art. 20 ust. 3.

We wszystkich 14 przypadkach o świadczenie ubiegali się obywatele polscy, z czego wnioski złożyli przedstawiciele ustawowi dzieci, które w dniu składania wniosku nie ukończyły 18 lat – w 10 przypadkach, pełnoletnia osoba uprawniona – w 1 przypadku oraz rodzice, którzy wskazali jako osoby uprawnione zarówno niepełnoletnie dzieci jak i dzieci, które w momencie składania wniosku osiągnęły już pełnoletność – w 3 przypadkach.

Organ ww. 3 przypadkach, w których wystąpiono z wnioskiem o przyznanie prawa do świadczenia m.in. pełnoletnim osobom uprawnionym, nie wzywał wnioskodawców do poprawienia wniosków oraz nie informował o wymogu samodzielnego złożenia wniosku przez osobę uprawnioną, która ukończyła 18 lat. W dokumentacji poddanej analizie nie było upoważnień do złożenia wniosków w imieniu pełnoletnich osób uprawnionych.

Wnioski zawierały informacje wymienione w art. 15 ust. 3 ustawy. We wszystkich przypadkach wnioskodawcy złożyli oświadczenie o przekazaniu organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu. Do wniosków załączono oświadczenia z informacjami o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny.

Do wniosków dołączono odpowiednio do sprawy inne dokumenty, o których mowa w art. 15 ust. 4 ww. ustawy, w tym:

- zaświadczenia i oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych,

¹¹ Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XXXX z X.XX.XXXX r.

¹² Decyzja XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.

¹³ Decyzja XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.

¹⁴ Decyzje: XXXXX.XXXX.XX.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z XX.XX.XXXX r.

- zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji,
- odpisy podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty lub postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty lub protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem,
- oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej.

Organ pozyskiwał lub weryfikował dane w systemach teleinformatycznych Pesel, CBB, ePodatki, ZUS, KRUS. Natomiast zaniechano weryfikacji posiadanych informacji w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych (CWU) oraz w Systemie Informacji Oświatowej MEN (SIO) we wszystkich przypadkach, w których organ miał taki obowiązek.

Podstawą obliczenia dochodu członków rodziny wnioskodawcy w przypadku wniosków złożonych na okres świadczeniowy 2023/2024 były dane dotyczące osiągniętych dochodów w roku 2022, natomiast w przypadku wniosków na okres świadczeniowy 2024/2025 do obliczeń przyjęto dochody osiągnięte w 2023 r. Ustalając prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w obliczeniach zastosowano kryterium dochodowe określone w art. 9 ust. 2 ustawy wynoszące 1209 zł.

We wszystkich 14 przypadkach, w których rozpatrując złożony wniosek przyznano lub odmówiono prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego prawidłowo obliczono dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, a w uzasadnieniu decyzji wskazano miesięczny dochód rodziny w roku bazowym z przeliczeniem na osobę w rodzinie.

W przypadku odmowy przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z wyliczeń zawartych w uzasadnieniu wynikało, że nie było również podstaw do przyznania świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” na mocy art. 9 ust. 2a ustawy.

Prawidłowo przyznawano wysokość świadczeń przysługujących na podstawie art. 9 ust. 2. Rozstrzygając w sprawach z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” w uzasadnieniu przedstawiono wyliczenie dochodu oraz wysokości świadczeń przysługujących osobie uprawnionej na podstawie art. 9 ust. 2a-2b.

We wszystkich przypadkach o świadczenie ubiegali się obywatele polscy. Wnioski złożyli przedstawiciele ustawowi osób uprawnionych – w 8 przypadkach, pełnoletnie osoby uprawnione – w 1 przypadku. W pozostałych 5 przypadkach rodzice osób uprawnionych wystąpili o przyznanie świadczenia na niepełnoletnie dzieci a także na dzieci, które ukończyły 18 lat i kontynuowały naukę w szkole. W tych przypadkach¹⁵ organ przyznał prawo do świadczenia na niepełnoletnie osoby uprawnione i jednocześnie nieprawidłowo przyznał

¹⁵ Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.

prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego rodzicom pełnoletnich osób uprawnionych, pomimo braku upoważnień dla rodziców od osób uprawnionych. Organ po przeprowadzeniu postępowania i zgromadzeniu dokumentacji powinien odmówić przyznania świadczenia.

Poddane kontroli decyzje wydano przed wejściem w życie ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁶, dlatego świadczenia przyznano w kwocie nie wyższej niż 500 zł lub w kwocie nie przekraczającej kwoty bieżąco ustalonych alimentów miesięcznie. We wszystkich przypadkach w decyzjach jako sposób wypłaty wskazano przelew bankowy w terminie „do 25-go każdego miesiąca”.

W przypadkach, w których składano wnioski na nowy okres świadczeniowy zachowano terminy ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego określone w art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy. W pozostałych przypadkach decyzje administracyjne wydano niezwłocznie, stosownie do unormowań zawartych w art. 35 § 1 k.p.a.

Decyzje doręczono zgodnie z wymogami wskazanymi art. 46 § 1 k.p.a.

Wypłata świadczeń przyznanych na podstawie wniosków nowy okres świadczeniowy odbyła się w terminach określonych w art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy i w kwotach wskazanych w decyzjach. Kolejne wypłaty świadczeń odbywały się co miesiąc w kwotach wskazanych w decyzji. Wypłaty w przypadku 9 decyzji nastąpiły w dniach wcześniejszych niż dzień wskazany w harmonogramie zamieszczonym w decyzji, tj. 13.09.2024 r. zamiast 16.09.2024 r. oraz 13.12.2024 r. zamiast 16.12.2024 r. W pozostałych przypadkach wypłat dokonano w terminach zgodnych z harmonogramem wskazanym w decyzji. Wszystkie wypłaty odbywały się w sposób wskazany w decyzji.

Organ nie otrzymał tytułów wykonawczych, w których zmieniono wysokość alimentów i w związku tym również nie zmieniał wysokości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego z tego tytułu. Natomiast w 2 przypadkach¹⁷ po 12 grudnia 2024 r. w związku z wejściem w życie ustawy zmieniającej niezwłocznie wydano decyzje, w których podwyższono od 1 października 2024 r. kwotę przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego do kwoty określonej w tytułach wykonawczych jednak nie wyższej niż 1000 zł. W jednym przypadku w orzeczeniu nie wskazano wysokości przysługującego świadczenia w związku zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Zmieniono wysokość świadczenia na świadczenie w pełnej kwocie miesięcznie wynikającej z tytułu wykonawczego (nie większej niż 1000 zł) oraz ustalono kwotę miesięcznego wyrównania wypłaconych świadczeń za okres od 1.10.2024 r. do 31.12.2024 r. Prawidłową wysokość kwot przysługujących świadczeń w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę” wymieniono

¹⁶ ustawa z dnia 21 listopad 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1827), zwana dalej „ustawą zmieniającą”

¹⁷ Decyzje: XXXXX.XXXX.XX.XXXX z XX.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z XX.XX.XXXX r.

w uzasadnieniu decyzji. Uzasadnienie decyzji nie może zastąpić rozstrzygnięcia i kwoty przysługujących świadczeń powinny być uwzględnione w sentencji decyzji. Poddane kontroli zatwierdzone przez głównego księgowego listy wypłat zawierały jednak prawidłowe kwoty wypłaconych świadczeń, tj. kwoty w wysokości wynikającej z art. 9 ust. 2a i 2b.

Ponadto w 1 przypadku wydano decyzję zmieniającą kwotę już przyznanych świadczeń z wykorzystaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Po ponownym przeliczeniu dochodu na osobę w rodzinie, z powodu podania przez wnioskodawcę w pierwszym oświadczeniu nieprawidłowej powierzchni posiadanych gruntów rolnych i złożenia nowego oświadczenia uwzględniającego prawidłowe informacje, podwyższono wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stosując nadal mechanizm „złotówka za złotówkę”.

Kontroli poddano dokumentację 2 spraw, w których skrócono okres na jaki przyznano świadczenie i wydano decyzje w sprawie uchylenia decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 1 przypadku uchylono decyzję przyznającą z powodu zaprzestania nauki w szkole przez osobę uprawnioną. W kolejnym przypadku powodem uchylenia decyzji w części dotyczącej jednej z osób pełnoletnich uprawnionych było umorzenie postępowania egzekucyjnego w całości na jej rzecz na skutek złożonego przez nią wniosku i wydanego przez komornika sądowego stosownego postanowienia.

W 1 kontrolowanym przypadku organ wydał decyzję w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Wnioskodawca nie wywiązał się z obowiązku poinformowania o uzyskanym dochodzie przez członka rodziny osoby uprawnionej w okresie pobierania świadczeń. Informację tę jednostka pozyskała w trakcie rozpatrywania wniosku o świadczenie, złożonego na nowy okres świadczeniowy. Po ustaleniu, że przekroczonego dochód uprawniający do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego ośrodek wydał decyzję o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

Poddane kontroli decyzje administracyjne zawierały następujące elementy, o których mowa w art. 107 § 1 k.p.a.: oznaczenie organu administracji publicznej – Burmistrza Miasta i Gminy Sanniki, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji.

We wszystkich przypadkach, w których osoby niepełnoletnie były uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieprawidłowo określono strony postępowania, tzn. jako stronę wskazano wnioskodawcę – rodzica niepełnoletnich dzieci uprawnionych do alimentów. Natomiast stosując się do unormowań zawartych w art. 2 pkt 11 ustawy oraz w art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a., jako stronę decyzji należało wskazać niepełnoletnie dzieci uprawnione do alimentów jako strony postępowania, a wnioskodawcę jako ich reprezentanta ustawowego.

W podstawie prawnej analizowanych decyzji stwierdzono następujące uchybienia:

- brak szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów tj. ustęp, punkt, litera, tiret – w 14 przypadkach,
- przywołanie w decyzjach przyznających art. 27 ustawy, który w sprawach nie miał zastosowania, ponieważ reguluje ściągnięcie należności od dłużnika alimentacyjnego – w 15 przypadkach,
- pominięcie art. 24 ust. 1 ustawy w decyzji uchylającej – w 1 przypadku,
- przywołanie w decyzjach uchylających a także w decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń nieodpowiedniego rozporządzenia wykonawczego do ustawy¹⁸, które dotyczy postępowania w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego – w 3 przypadkach.

We wszystkich poddanych kontroli decyzjach pouczenie zawierało informację o możliwości zrzeczenia się prawa do odwołania i jego skutkach, o czym mowa w art. 127a k.p.a.

W pouczeniu decyzji przyznających prawo do świadczeń informowano o obowiązku powiadomienia organu wypłacającego świadczenia o zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o czym mowa w art. 19. Jednocześnie w tych decyzjach nie pouczano o tym, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz odsetkami, co wynika z przepisu art. 23 ust. 1 i 1a ustawy.

W 2 sprawach¹⁹ wydano decyzje uchylające świadczenia za okres wstecz wskazując w rozstrzygnięciu daty uchylenia (1.09.2024 r.; 1.11.2023 r.) wcześniejsze niż data wydania decyzji (4.09.2024 r.; 8.11.2023 r.). W tych przypadkach nieprawidłowo sformułowano orzeczenie decyzji, ponieważ decyzja administracyjna nie może uchylać świadczeń wstecz, a jej skutki mogą dotyczyć wyłącznie przyszłości. Prawidłowo należało uchylić decyzję przyznającą świadczenie i ograniczyć się do zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez wskazywania terminu uchylenia, ponieważ decyzje te wiążą strony postępowania z datą ich wydania.

III. Prawidłowość realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela

Kontroli poddano dokumentację dłużników alimentacyjnych odpowiednio do wybranych wcześniej akt spraw w przedmiocie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

¹⁸ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1341

¹⁹ Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.

W 12 przypadkach realizując obowiązek wymieniony w art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 przekazano dłużnikowi alimentacyjnemu informacje o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, a także informacje o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa.

W 10 przypadkach informacje przekazano niezwłocznie, a w pozostałych 2 przypadkach²⁰, w których decyzje wydano w październiku 2023 r. informacje do dłużnika alimentacyjnego przekazano w lutym 2024 r. tj. po upływie ponad trzech miesięcy od dnia odbioru decyzji.

W 1 przypadku²¹ organ nie poinformował dłużnika alimentacyjnego nie wywiązując się w ten sposób z obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy.

W 11 przypadkach, w których dłużnicy alimentacyjni zamieszkiwali poza miastem i gminą Sanniki organ był zobowiązany do realizacji obowiązku określonego w art. 3 ust. 5 pkt 2.

W 10 poddanych kontroli przypadkach po wydaniu decyzji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego wystąpiono z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego informując jednocześnie o wysokości przyznanych świadczeń, tytule wykonawczym, organie prowadzącym egzekucję i wysokości zobowiązań Skarbu Państwa. Działania w 6 przypadkach podejmowano niezwłocznie po otrzymaniu przez stronę decyzji przyznającej. Natomiast w 4 przypadkach²², w których strony otrzymały decyzje we wrześniu lub październiku 2023 r. działania podjęto z opóźnieniem, ponieważ wniosek do organu właściwego dłużnika przesłano dopiero w lutym 2024 r. Poza tym w 1 przypadku²³ MGOPS w Sannikach zaniechał realizacji ww. obowiązku i nie wystąpił ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach, jak wynika z analizy dokumentacji poddanej kontroli, nie występował na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy do organu prowadzącego egzekucję sądową z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Ośrodek działając jako organ właściwy wierzyciela złożył wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w sprawach, w których wypłacał świadczenia na podstawie 10 decyzji. Do wniosków załączono ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej oraz informacje o rozpoczęciu realizacji tej decyzji i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach

²⁰ Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.,

²¹ Decyzja: XXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r.

²² Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX. z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.XX.XX z X.XX.XXXX r.

²³ Decyzja XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r.

określonych w decyzji. W przypadku spraw zakończonych wydaniem 3 decyzji²⁴ przyznających, pomimo prowadzenia egzekucji przez komornika sądowego, zaniechano realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 27 ust. 3a i nie wystąpiono z wnioskiem o przyłączenie się do egzekucji.

MGOPS w Sannikach działając jako organ właściwy wierzyciela, wypełniając obowiązek wskazany w art. 3 ust. 7 ustawy, przekazywał do organu egzekucyjnego informacje o zmianach w wysokości przyznanych świadczeń i terminu, od którego zmiana obowiązywała. Informowano również o uchyleniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2 przypadkach nie przekazano komornikowi sądowemu informacji o wypłacie świadczeń w innym terminie niż wskazany w informacji (harmonogramie) przesłanej po wydaniu decyzji przyznającej. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia spłaty, zatem o każdej zmianie terminu wypłat świadczeń należy niezwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne.

Ośrodek nie podejmował działań przewidzianych w art. 3 ust. 8 ustawy i nie informował sądów o bezczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organów prowadzących postępowanie egzekucyjne wobec dłużnika alimentacyjnego, a także nie wytaczał powództwa przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu na rzecz obywateli w sprawach o roszczenia alimentacyjne, o czym mowa w art. 7 ustawy.

Poinformowała Pani pisemnie, że w okresie objętym kontrolą przekazywano za pomocą systemu teleinformatycznego co miesiąc informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy na podstawie art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy. Informacje przekazywano do trzech spośród czterech biur wymienionych w wykazie opublikowanym na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju i Technologii²⁵. Do jednego z biur – BIG InfoMonitor S.A. z powodu problemów technicznych z przesłaniem raportów nie przekazywano informacji o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Pomimo przekazania zgłoszenia drogą telefoniczną biuro informacji gospodarczej nie rozwiązało problemu. W takich wypadkach organ powinien pisemnie

²⁴ Decyzje: XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z X.XX.XXXX r., XXXXX.XXXX.X.XX z XX.XX.XXXX r.

²⁵ link: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/wykaz-biur-wykonujacych-dzialalnosc-gospodarcza>

informować firmy prowadzące rejestry o problemach z przekazywaniem informacji. Przedstawione w trakcie kontroli raporty długu dłużników alimentacyjnych zawierały informacje o dłużnikach wymienionych w tytułach wykonawczych i zaświadczeniach o bezskuteczności egzekucji, które znajdowały się w dokumentacji poddanej kontroli. Poza tym w informacji wskazała Pani, że nie było przypadków przekazywania informacji do Krajowego Rejestru Zadłużonych w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2 w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Dłużnicy alimentacyjni nie składali wniosków o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku z tym organ nie wszczynał na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy postępowania i nie wydawał decyzji w tych sprawach.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. We wszystkich decyzjach administracyjnych nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji. Stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców, co jest niezgodne z art. 2 pkt 11 ustawy oraz art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a.
2. Przyznanie świadczenia „matce dziecka jako przedstawicielowi ustawowemu”, pomimo że w chwili składania wniosku osoba uprawniona była już pełnoletnia. Również wniosek o przyznanie świadczenia został podpisany przez matkę dorosłej osoby uprawnionej – w 3 przypadkach.
3. Wydanie decyzji uchylających świadczenia za okres wstecz, gdzie w rozstrzygnięciu wskazano daty uchylecia wcześniejsze niż data wydania decyzji – w 2 przypadkach.
4. Wskazanie w orzeczeniu decyzji zmieniającej wydanej na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, nieprawidłowej kwoty przysługujących świadczeń, tj. kwoty wyrównania zamiast kwoty wynikającej z zastosowania mechanizmu „złotówka za złotówkę” – w 1 przypadku.
5. Brak staranności w formułowaniu podstawy prawnej decyzji, a w tym:
 - brak szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów tj. ustęp, punkt, litera, tiret – w 14 przypadkach,
 - przywołanie w decyzjach przyznających art. 27 ustawy, który w sprawach nie miał zastosowania, ponieważ reguluje ściąganie należności od dłużnika alimentacyjnego – w 15 przypadkach,
 - pominięcie art. 24 ust. 1 ustawy w decyzji uchylającej – w 1 przypadku,
 - przywołanie w decyzjach uchylających a także w decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń nieodpowiedniego rozporządzenia wykonawczego do

ustawy²⁶, które dotyczą postępowania w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego – w 3 przypadkach.

6. Niedotrzymywanie terminu wypłat świadczeń zgodnie z harmonogramem wypłat zamieszczonym w decyzjach – w 9 przypadkach.
7. Zaniechanie realizacji obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy polegającego na poinformowaniu dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, a także o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa – 1 przypadku.
8. Nieprzekazanie komornikowi sądowemu informacji o zmianie terminu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w 2 przypadkach.
9. Zaniechanie realizacji obowiązku wskazanego w art. 3 ust. 5 pkt 2 oraz art. ustawy polegającego na wystąpieniu do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego – w 1 przypadku.
10. Niewystąpienie z wnioskiem do organu prowadzącego egzekucję o przyłączenie się do egzekucji o czym mowa w art. 27 ust. 3a ustawy – w 3 przypadkach.
11. Podejmowanie z opóźnieniem działań, o których mowa w art. 27 ust. 7 pkt 1 i 2 – przekazywanie do dłużnika alimentacyjnego informacji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wysokości zobowiązań wobec skarbu państwa – w 2 przypadkach.
12. Nieterminowe wywiązywanie się z obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 5 pkt 2 – wystąpienie do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego – w 4 przypadkach.

Uwaga:

Informację o problemach technicznych związanych z przesłaniem informacji o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej zgłaszano wyłącznie telefonicznie zamiast pisemnie.

Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sannikach oraz pracownik realizujący zadania objęte kontrolą.

²⁶ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1341

Przedstawiając powyższe ustalenia **zobowiązuję Panią kierownik do:**

1. Wskazywania w decyzjach administracyjnych osoby uprawnionej w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy, jako strony postępowania oraz adresata reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego, o czym mowa w art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a., w przypadkach, gdy osobą uprawnioną jest osoba niepełnoletnia.
2. Przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyłącznie na podstawie wniosku złożonego przez osobę uprawnioną, zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy, jeżeli ta osoba osiągnęła pełnoletność przed dniem złożenia wniosku lub w dniu złożenia wniosku.
3. Stosowania w sentencji decyzji uchylającej prawidłowego zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia”, bez wskazywania daty uchylecia prawa do świadczeń.
4. Wskazywania w rozstrzygnięciu decyzji zmieniających kwoty świadczeń wynikającej z zastosowania mechanizmu „złotówka za złotówkę”.
5. Starannego formułowania podstawy prawnej decyzji administracyjnych, w tym:
 - uwzględniania odpowiednich szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
 - przywoływania wyłącznie przepisów, które mają zastosowanie w sprawie,
 - przywoływania art. 24 ust. 1 ustawy w decyzjach uchylających,
 - przywoływania w decyzjach uchylających i o nienależnie pobranych świadczeniach przepisów, które mają zastosowanie sprawie, w tym odpowiednich przepisów wykonawczych.
6. Wypłacania świadczeń zgodnie z harmonogramem wypłat zamieszczonym w decyzjach.
7. Realizowania obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy polegającego na poinformowaniu dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, a także o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa.
8. Niezwłocznego przekazywania komornikowi sądowemu informacji o zmianie terminu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
9. Realizowania obowiązku wskazanego w art. 3 ust. 5 art. 2 ustawy polegającego na wystąpieniu do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.
10. Występowania z wnioskiem do organu prowadzącego egzekucję o przyłączenie się do egzekucji, o czym mowa w art. 27 ust. 3a ustawy.
11. Wykonywania obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 5 pkt 2, tj. przekazywania do dłużnika alimentacyjnego informacji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wysokości zobowiązań wobec skarbu państwa. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 1-3 k.p.a.

12. Wywiązywania się z obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 5 pkt 2, tj. występowania do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 1-3 k.p.a.

Uwaga

Informacje o problemach technicznych związanych z przesłaniem informacji o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej zgłaszać wyłącznie pisemnie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego
XXXXXXXXX XXXXXXXX

Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Pan XXXXXXXX XXXXXXXXX
Burmistrz Miasta i Gminy Sanniki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Przetwarzamy Państwa dane osobowe wyłącznie w celu wykonania zadań Administratora, które wynikają z przepisów prawa oraz zadań realizowanych w interesie publicznym. Więcej informacji znajdują Państwo na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/Przetwarzanie-danych-osobowych>, w zakładce „O urzędzie” – „Przetwarzanie Danych Osobowych”.